

Ewa Agata Sowa-Behtane

ORCID: 0000-0002-0190-0567

Akademia Ignatianum w Krakowie

# Integracja imigrantów ze społeczeństwem przyjmującym. Na przykładzie uczestnictwa w tradycjach, świętach, uroczystościach i życiu kulturalnym

Integration of Immigrants With the Host Society:  
On the Example of Participation in Traditions,  
Holidays, Celebrations and Cultural Life

## ABSTRACT

This article presents the problem of immigrant integration in Poland, which was investigated in a 2022 diagnostic survey of 56 immigrants living in Krakow. The respondents were asked about their opinions on participation in Polish holidays and traditions, introducing their Polish friends to the customs and traditions of their culture, and participation in Polish cultural life (Polish cinema, Polish theater, Polish exhibitions, and concerts of Polish artists). The analysis of the surveyed indicators shows that the vast majority of the respondents (approx. 70–80%) integrate with the host society to a high degree. The vast majority of the respondents (nearly 90%) claimed that they familiarize their Polish friends with their national culture. Sixty-five percent of

## KEYWORDS

integration, immigrants, host society, Polish society, cultural life, traditions, holidays, celebrations

## SŁOWA KLUCZOWE

integracja, imigranci, społeczeństwo przyjmujące, społeczeństwo polskie, życie kulturalne, tradycje, święta, uroczystości

SPI Vol. 26, 2023/1  
e-ISSN 2450-5366

DOI: 10.12775/SPI.2023.1.008

Nadesłano: 30.11.2022

Zaakceptowano: 13.01.2023

the respondents claimed that they participate in Polish cultural life very often or often. However, it is still necessary to take care of this group of immigrants who have problems with integration, so there is a need to modify integration policies, as well as to introduce intercultural education to schools and universities in a wider scope.

## ABSTRAKT

Niniejszy artykuł przedstawia problem integracji imigrantów w Polsce, który próbowano zbadać za pomocą przeprowadzonych w 2022 roku metodą sondażu diagnostycznego badań, w których wzięło udział 56 imigrantów mieszkających w Krakowie. Aby osiągnąć zamierzony cel badawczy, zapytano badanych m.in. o opinie na temat uczestnictwa w polskich świętach i tradycjach, zapoznawania swoich polskich znajomych ze zwyczajami i tradycjami charakterystycznymi dla swojej kultury, uczestnictwa w polskim życiu kulturalnym (polskie kino, polski teatr, polskie wystawy, koncerty polskich artystów). Z analizy badanych wskaźników wynika, że zdecydowana większość badanych (ok. 70–80%) w wysokim stopniu integruje się ze społeczeństwem przyjmującym. Zdecydowana większość badanych (blisko 90%) twierdziła, że polskich znajomych zapoznaje ze swoją kulturą narodową. 65% badanych twierdziło, że bardzo często bądź często uczestniczy w polskim życiu kulturalnym. Wciąż jednak należy dbać o tę grupę imigrantów, która ma problemy z integracją. Istnieje potrzeba modyfikowania polityki integracji, a także wprowadzania w szerszym zakresie edukacji międzykulturowej do szkół oraz na uczelnie wyższe.

## Wstęp

Współczesne migracje analizowane są najczęściej w kontekście procesów globalizacji. Do podstawowych uprawnień uczestników powstającej globalnej społeczności zalicza się m.in. prawo do przemieszczenia się z jednego społeczeństwa do innego i przynajmniej czasowe pozostawanie tam na prawach miejscowej ludności z możliwością powrotu bez znaczącej utraty swoich praw. Pochodną tego uprawnienia jest zachowanie własnej kultury i uczestniczenie w formach kultury mieszanej, obejmującej przynajmniej niektóre elementy kultury własnej (Urry 2009: 239). Globalizacja spowodowała, że wymiana kulturowa następuje szybciej niż to miało miejsce kiedykolwiek w przeszłości. Imigranci nie tylko poznają i przyjmują elementy

kultury dominującej w społeczeństwie przyjmującym, lecz również dzieli się swoją kulturą. Zjawisko to nazywamy międzykulturowością.

## Integracja społeczna imigrantów w literaturze przedmiotu

W ujęciu socjologicznym integracja oznacza procesy jednoczenia elementów i części składowych w jedną całość. Procesy integracji obejmują w społeczeństwie te wszystkie interakcje między składowymi częściami czy grupami, które prowadzą do ich powiązania, kooperacji, dostosowania się czy rozwiązywania konfliktów (Turowski 1993: 129). Mówiąc o integracji w przypadku stosunków: społeczeństwo przyjmujące – imigranci, zazwyczaj ma się na myśli proces wkomponowania nowego elementu do istniejącego systemu społecznego, przy czym wkomponowanie to powinno się odbywać w taki sposób, aby rozszerzony system w dalszym ciągu funkcjonował harmonijnie i skutecznie (Koryś 2022).

Proces integracji imigrantów wymaga ze strony państwa przyjmującego stworzenia warunków do rzeczywistego włączenia imigrantów do uczestnictwa w różnych obszarach życia społecznego: w obszarze normatywnym i prawnym (status prawny imigrantów), ekonomicznym (zatrudnienie), instytucjonalnym, edukacyjnym i kulturowym. Od imigrantów zaś wymaga uznania podstawowych wartości i norm nowego społeczeństwa pobytu i aktywnego wchodzenia w kontakty społeczne, budowania więzi społecznych także poza swoją grupą etniczną oraz korzystania z udostępnianych przez państwo i jego instytucje dóbr i usług (Plewko 2010: 179).

Do grupy najczęściej stosowanych wskaźników integracji społecznej zalicza się (Ekspertyza... 2007: 98–99):

1. dotyczące stosunku społeczeństwa większościowego do grupy imigranckiej:
  - postawy społeczeństwa przyjmującego wobec uczestnictwa imigrantów w różnych dziedzinach życia społecznego, ekonomicznego, kulturalnego i politycznego;
  - skalę dystansu społecznego Bogardusa, która służy do pomiaru stopnia akceptacji wypełniania przez imigrantów zróżnicowanych ról społecznych;

- nastawienie społeczeństwa w stosunku do imigrantów: postawa tolerancyjna i otwarta czy zamknięta, czy jest ono w duchu asymilacyjnym czy wielokulturowości;
  - badanie alienacji: zmodyfikowana trójwymiarowa skala alienacji Deana (składa się z trzech skal badających bezsilność, normalność i izolację);
2. dotyczące relacji społecznych ze społeczeństwem wysyłającym:
    - utrzymywanie więzi z rodziną i znajomymi pozostającymi w kraju wysyłającym;
  3. dotyczące relacji społecznych ze społeczeństwem przyjmującym:
    - więzi w społeczeństwie przyjmującym: najbliższa rodzina (mąż/żona i dzieci), krewni, znajomi (imigranci czy przedstawiciele społeczeństwa przyjmującego);
    - spędzanie wolnego czasu przez imigranta z przedstawicielami społeczeństwa przyjmującego oraz z osobami o innej narodowości niż jego własna;
    - zasięg kontaktów imigranta w pracy z rezydentami kraju przyjmującego oraz z osobami o innej narodowości niż jego własna;
    - zawieranie związków małżeńskich z przedstawicielami społeczeństwa przyjmującego;
  4. dotyczące udziału w organizacjach społecznych:
    - uczestnictwo w organizacjach (stowarzyszenia, kluby, grupy wyznaniowe itp.) społeczeństwa przyjmującego;
    - tworzenie i uczestnictwo w stowarzyszeniach etnicznych i ich orientacja – na społeczeństwo pochodzenia czy też przyjmujące.

## Metodologia badań własnych

W badaniach przeprowadzonych w 2022 roku metodą sondażu diagnostycznego za pomocą elektronicznego kwestionariusza ankiety wzięło udział 56 cudzoziemców mieszkających w Polsce. Połowę badanych (28 osób) stanowiły kobiety, a drugą połowę mężczyźni (28 osób). Osoby badane zamieszkiwały głównie duże miasta, powyżej 100000 mieszkańców (31 osób, tj. 55,3%) oraz średnie miasta (19 osób, tj. 33,9%), a jedynie kilka osób zamieszkiwało wsie (6 osób, tj. 10,8%). Badani byli w wieku od 21 do 43 lat, przebywali w Polsce

od pięciu miesięcy do trzynastu lat. 17 osób (30,4%) – od pięciu do jedenastu miesięcy, 16 osób (28,6%) – od jednego roku do dwóch lat, 14 osób (25,0%) – od trzech do pięciu lat, 9 osób (16,0%) – od sześciu do trzynastu lat.

Grupę imigrantów stanowili: Hindusi – 13 osób (23,2%), Turcy – 12 osób (21,4%), Ukraińcy – 9 osób (16,0%), Słowacy – 7 osób (12,5%), Egipcjanie – 4 osoby (7,1%), Nigeryjczycy – 2 osoby (3,5%), Algierczycy – 2 (3,5%), Włosi – 2 osoby (3,5%) oraz Francuzi – 2 osoby (3,5%). Przynależność do religii katolickiej deklarowało 9 badanych (16,0%), natomiast pozostała grupa deklarowała przynależność do następujących religii: protestantyzm, islam, sikhizm, hinduizm. Badani posiadali następujące wykształcenie: wyższe – 35%, niepełne wyższe – 18%, pomaturalne – 17%, średnie – 16%, zawodowe – 14%.

Problemem badawczym był stopień integracji badanych imigrantów ze społeczeństwem przyjmującym – polskim. Aby osiągnąć zamierzony cel badawczy i znaleźć odpowiedź na postawione pytanie, wyróżniono następujące wskaźniki badań: Uczestnictwo w świętach Bożego Narodzenia, Uczestnictwo w świętach wielkanocnych, Uczestnictwo w polskich imieninach, Uczestnictwo w polskich urodzinach, Uczestnictwo w polskim weselu, Uczestnictwo w polskich chrzcinach, Uczestnictwo w polskim pogrzebie, Uczestnictwo we mszy św. w kościele rzymskokatolickim, Kultywowanie swoich narodowych zwyczajów i tradycji, Zapoznawanie swoich polskich znajomych ze zwyczajami i tradycjami charakterystycznymi dla swojej kultury, Uczestnictwo w polskim życiu kulturalnym (polskie kino, polski teatr, polskie wystawy, koncerty polskich artystów).

## Wyniki badań własnych

Niezwykle ważnym czynnikiem w integracji imigrantów jest uczestnictwo w tradycjach danego kraju, polegające m.in. na obchodzeniu świąt i uroczystości. W Polsce spora część tradycji wiąże się z religią chrześcijańską, a zwłaszcza katolicką, np. celebrowanie świąt Bożego Narodzenia, Wielkanocy, uczestnictwo w chrzcinach, ślubach, pogrzebach – ma to miejsce najczęściej w obrzędzie religijnym, ale kultywuje się także tradycje świeckie, np. urodziny, imieniny, wesela, andrzejkki, sylwester, wianki itp.

Badanych pytano, czy uczestniczą w świętach Bożego Narodzenia w tradycji katolickiej. Wykaz odpowiedzi przedstawiono w tabeli nr 1.

**Tabela 1.** Uczestnictwo w świętach Bożego Narodzenia

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
<b>Ważne</b>	<b>jeden raz</b>	32	57,1	57,1	57,1
	<b>nie</b>	6	10,7	10,7	67,9
	<b>tak, wielokrotnie</b>	18	32,1	32,1	100,0
	<b>Ogółem</b>	56	100,0	100,0	

**Źródło:** badania własne.

Z badań wynika, że aż 89,3% badanych chociaż jeden raz uczestniczyło w świętach Bożego Narodzenia obchodzonych w tradycji katolickiej. 32,1% imigrantów uczestniczyło w tych świętach wielokrotnie, a 57,1% tylko jeden raz. Wynika to z faktu, że dużą część badanych (blisko 60%) stanowiły osoby, które zamieszkiwały Polskę do roku bądź od roku do dwóch lat.

Kolejnym ważnym w Polsce świętem jest Wielkanoc, dlatego badanych pytano o ich uczestnictwo w świętach wielkanocnych. Odpowiedzi przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 2.** Uczestnictwo w świętach wielkanocnych

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
<b>Ważne</b>	<b>jeden raz</b>	32	57,1	57,1	57,1
	<b>nie</b>	6	10,7	10,7	67,9
	<b>tak, wielokrotnie</b>	18	32,1	32,1	100,0
	<b>Ogółem</b>	56	100,0	100,0	

**Źródło:** badania własne.

W odpowiedzi na to pytanie uzyskano dokładnie takie same dane, jakie odnotowano w pytaniu dotyczącym uczestnictwa w świętach

Bożego Narodzenia, czyli 89,3% badanych chociaż raz uczestniczyło w świętach wielkanocnych obchodzonych w tradycji katolickiej. 32,1% imigrantów uczestniczyło w świętach wielokrotnie, a 57,1% tylko jeden raz.

W dalszej części kwestionariusza zamieszczono pytanie dotyczące uczestnictwa w polskich imieninach. Otrzymane odpowiedzi przedstawione zostały w tabeli nr 3.

**Tabela 3.** Uczestnictwo w polskich imieninach

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
<b>Ważne</b>	<b>jeden raz</b>	32	57,1	57,1	57,1
	<b>nie</b>	8	14,3	14,3	71,4
	<b>tak, wielokrotnie</b>	16	28,6	28,6	100,0
	<b>Ogółem</b>	56	100,0	100,0	

Źródło: badania własne.

Z analizy badań wynika, że zdecydowana większość uczestniczyła w polskich imieninach wielokrotnie. 57,1% badanych brało udział jeden raz w takim wydarzeniu, a 28,6% wielokrotnie. Bardzo podobne odpowiedzi uzyskano w pytaniu o uczestnictwo w polskich urodzinach (57,1% uczestniczyło jednokrotnie, a 37,5% wielokrotnie). Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

**Tabela 4.** Uczestnictwo w polskich urodzinach

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
<b>Ważne</b>	<b>jeden raz</b>	32	57,1	57,1	57,1
	<b>nie</b>	3	5,4	5,4	62,5
	<b>tak, wielokrotnie</b>	21	37,5	37,5	100,0
	<b>Ogółem</b>	56	100,0	100,0	

Źródło: badania własne.

Również wiele osób spośród badanych uczestniczyło w polskim weselu. Dane przedstawia tabela nr 6.

**Tabela 5.** Uczestnictwo w polskim weselu

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
<b>Ważne</b>	<b>jeden raz</b>	32	57,1	57,1	57,1
	<b>nie</b>	17	30,4	30,4	87,5
	<b>tak, wielokrotnie</b>	7	12,5	12,5	100,0
	<b>Ogółem</b>	56	100,0	100,0	

Źródło: badania własne.

Większość badanych (57,1%) uczestniczyła w weselu jeden raz, natomiast 12,5% uczestniczyło w takiej uroczystości wielokrotnie. Bardzo podobne odpowiedzi pojawiły się przy kolejnym pytaniu dotyczącym uczestnictwa w polskich chrzcinach. Tutaj 57,1% badanych również deklarowało jednorazowe uczestnictwo, a 10,7% wielokrotne. Dokładne dane przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 6.** Uczestnictwo w polskich chrzcinach

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
<b>Ważne</b>	<b>jeden raz</b>	32	57,1	57,1	57,1
	<b>nie</b>	18	32,1	32,1	89,3
	<b>tak, wielokrotnie</b>	6	10,7	10,7	100,0
	<b>Ogółem</b>	56	100,0	100,0	

Źródło: badania własne.

Badanych pytano także o uczestnictwo w polskim pogrzebie. W tym wypadku ich uczestnictwo było rzadsze niż w wypadku wcześniej wymienianych uroczystości. 21,4% badanych podało, że uczestniczyło w polskim pogrzebie jeden raz, a 3,6%, że wielokrotnie. Dokładne dane przedstawia poniższa tabela.



Tabela 7. Uczestnictwo w polskim pogrzebie

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Ważne	jeden raz	12	21,4	21,4	21,4
	nie	42	75,0	75,0	96,4
	tak, wielokrotnie	2	3,6	3,6	100,0
	Ogółem	56	100,0	100,0	

Źródło: badania własne.

Zdecydowana większość badanych uczestniczyła także we mszy św. w kościele rzymskokatolickim: 60,7% – jednokrotnie, a 28,6% – wielokrotnie. Dokładne dane przedstawia tabela nr 8.

Tabela 8. Uczestnictwo we mszy św. w kościele rzymskokatolickim

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Ważne	jeden raz	34	60,7	60,7	60,7
	nie	6	10,7	10,7	71,4
	tak, wielokrotnie	16	28,6	28,6	100,0
	Ogółem	56	100,0	100,0	

Źródło: badania własne.

Z analizy przedstawionych danych (tabele od 1 do 8) wynika, że imigranci uczestniczą w polskich tradycyjnych świętach i uroczystościach. Wesela, chrzciny i pogrzeby są uroczystościami okazjonalnymi, w związku z tym uczestnictwo jest rzadsze aniżeli w świętach i uroczystościach, które celebруемy rokrocznie.

Badanych pytano także, czy jako imigranci mieszkający w Polsce kultywują swoje narodowe zwyczaje i tradycje. Blisko 80% badanych odpowiedziało twierdząco, lecz około połowa z tych osób deklarowała także, iż jednocześnie bierze również udział w obchodach polskich świąt. Dokładne dane przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 9.** Kulturowanie swoich narodowych zwyczajów i tradycji

		<b>Częstość</b>	<b>Procent</b>	<b>Procent ważnych</b>	<b>Procent skumulowany</b>
<b>Ważne</b>	<b>raczej tak</b>	33	58,9	58,9	58,9
	<b>częściowo</b>	3	5,4	5,4	64,3
	<b>nie</b>	7	12,5	12,5	76,8
	<b>raczej nie</b>	2	3,6	3,6	80,4
	<b>tak</b>	11	19,6	19,6	100,0
	<b>Ogółem</b>	56	100,0	100,0	

**Źródło:** badania własne.

Integracja cudzoziemców to nie tylko poznawanie kultury społeczeństwa przyjmującego, ale również zapoznawanie swoich polskich znajomych ze zwyczajami i tradycjami charakterystycznymi dla swojej kultury. Zdecydowana większość badanych (blisko 90%) twierdziła, że zapoznaje polskich znajomych ze swoją kulturą narodową. Dokładne dane przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 10.** Zapoznawanie polskich znajomych ze zwyczajami i tradycjami charakterystycznymi dla swojej kultury

		<b>Częstość</b>	<b>Procent</b>	<b>Procent ważnych</b>	<b>Procent skumulowany</b>
<b>Ważne</b>	<b>raczej tak</b>	32	57,1	57,1	57,1
	<b>nie</b>	4	7,1	7,1	64,3
	<b>raczej nie</b>	2	3,6	3,6	67,9
	<b>rzadko</b>	2	3,6	3,6	71,4
	<b>tak</b>	16	28,6	28,6	100,0
	<b>Ogółem</b>	56	100,0	100,0	

**Źródło:** badania własne.

Kolejnym wskaźnikiem, który był badany, a który również ma wpływ na integrację imigrantów, jest aktywne uczestnictwo w polskim życiu kulturalnym (polskie kino, polski teatr, polskie wystawy, koncerty polskich artystów). 65% badanych twierdziło, że bardzo często bądź często uczestniczy w polskim życiu kulturalnym. Dokładne dane przedstawia poniższa tabela.

**Tabela 11.** Uczestnictwo w polskim życiu kulturalnym (polskie kino, polski teatr, polskie wystawy, koncerty polskich artystów)

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
<b>Ważne</b>	<b>bardzo często</b>	32	57,1	57,1	57,1
	<b>nie</b>	14	25,0	25,0	82,1
	<b>rzadko</b>	5	8,9	8,9	91,1
	<b>często</b>	5	8,9	8,9	100,0

Źródło: badania własne.

## Zakończenie: Wnioski z badań i postulaty pedagogiczne

Z przeprowadzonych badań wynika, że imigranci uczestniczą w polskich tradycyjnych świątach i uroczystościach, a jednocześnie kultywują swoje narodowe zwyczaje i tradycje (80%). Zdecydowana większość badanych (blisko 90%) twierdziła, że polskich znajomych zapoznaje ze swoją kulturą narodową. 65% badanych twierdziło, że bardzo często bądź często uczestniczy w polskim życiu kulturalnym. Można zatem stwierdzić, że dane te świadczą o dobrze działającym procesie integracji.

Badani opowiadali także w pytaniach otwartych o sposobach, w jakie dochodziło do ich uczestnictwa w polskich świątach, tradycjach, uroczystościach czy życiu kulturalnym. Najczęstszą odpowiedzią było wskazanie na bycie w związku z partnerem bądź partnerką polskiego pochodzenia, którzy w naturalny sposób wprowadzają ich w polskie rodzinne tradycje i zapraszają do wspólnego uczestnictwa w różnych uroczystościach.

Wyniki tych badań oraz te pierwsze wnioski można porównać do badań, które prowadziłam 10 lat wcześniej (Sowa-Behtane 2013), a których celem było poznanie opinii partnerek obcokrajowców mieszkających w Polsce na temat integracji swych partnerów. W tamtych badaniach brały udział osoby będące w związkach małżeńskich (32 osoby) oraz żyjące w niezalegalizowanych związkach konkubencjalnych (8 osób). Grupę obcokrajowców, na temat których wypowiadały się ich partnerki, stanowili: Egipcjanie – 13 osób, Algierczycy – 12 osób, Tunezyjczycy – 4 osoby, Hindusi – 4 osoby, Nigeryjczycy – 2 osoby,

Turcy – 2 osoby oraz po jednej osobie z Maroka, Iraku i Australii. Z wypowiedzi badanych kobiet wynikało, że ich partnerzy uczestniczyli w polskich tradycyjnych świątach i uroczystościach, a przebywając w Polsce mogli również swobodnie praktykować swoją religię i swoje wierzenia – tak twierdziło 75% badanych kobiet. Badania te potwierdzają, że partner czy partnerka z kraju przyjmującego jest osobą znaczącą we wprowadzaniu imigranta w tradycje i życie kulturalne Polski.

W innych odpowiedziach badani wskazywali na kolegów i koleżanki z pracy, którzy wychodzili z inicjatywą i zaproszeniem do swoich domów rodzinnych do wspólnego uczestniczenia w obchodach świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy bądź zapraszali po koleżeńsku na śluby, wesela czy chrzciny. Bardzo często to także pracodawcy (szczególnie w dużych, międzynarodowych korporacjach) dbają o organizowanie np. wigilii pracowniczych, które mają na celu pokazanie tradycji kraju przyjmującego. Imigranci wypowiadali się, że bardzo chętnie w takich wydarzeniach uczestniczyli. Również różne organizacje pozarządowe bądź samorządowe organizują wydarzenia skierowane do imigrantów, które polegają na zapraszaniu do wspólnego uczestnictwa w różnych uroczystościach.

W działania tego rodzaju powinny się włączać także organizacje rządowe. Ponieważ Polska jest jednym z krajów usytuowanych w centrum Europy, dlatego też temat integracji i dialogu z imigrantami jest niezwykle ważny i jako państwo przyjmujące musimy budować środowiska integracyjne, niwelować dystans społeczny między grupami, jak również przeciwdziałać uprzedzeniom i dyskryminacji. Integracja społeczna staje się kluczowym narzędziem w realizacji tego zamierzenia – pozwala ona uwzględnić w społeczeństwie przyjmującym grupy społeczne wywodzące się z różnych narodowości, kultur i religii.

Należy pamiętać, że poprzez wspomaganie imigrantów pomagamy również budować nasze codzienne warunki życia. Jeśli zostawimy imigrantów samych sobie, zapewne wpłynie to na jakość naszego codziennego życia, które w przyszłości – jak wszystko na to wskazuje – w coraz większym stopniu stanie się jeszcze bardziej wielokulturowe. Jednym ze źródeł sukcesu w tworzeniu polityki imigracyjnej Polski jest uczenie się międzykulturowości i zachęcanie imigrantów do aktywnego i podmiotowego udziału w życiu społecznym

kultury dominującej. Jednocześnie jako społeczeństwo przyjmujące sami powinniśmy aktywnie uczestniczyć w ich życiu kulturalnym.

## Bibliografia

- Ekspertyza podsumowująca doświadczenia teoretyczne i empiryczne nad społecznym i ekonomicznym wymiarem integracji. Moduł III. Integracja cudzoziemców w Polsce, Ośrodek Badań nad Migracjami. Uniwersytet Warszawski, Sierpień 2007.
- Koryś I. (2022). *Integracja imigrantów a asymilacja, segregacja i marginalizacja – słowniczek podstawowych pojęć*, Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji, [http://www.enigma.wsb.pl/debata/download/integracja\\_imigrantow.pdf](http://www.enigma.wsb.pl/debata/download/integracja_imigrantow.pdf) [dostęp: 12.12.2022].
- Plewko J. (2010). *Warunki integracji imigrantów ze społeczeństwem przyjmującym w wybranych krajach Unii Europejskiej*, „Roczniki Nauk Społecznych”, t. 2, nr 38, s. 157–180.
- Sowa-Behtane E. (2013). *Integracja cudzoziemców w Polsce w opiniach ich życiowych partnerek*, [w:] B. Grochmal-Bach, A. Czyż, A. Skoczek (red.), *Segregacja, integracja, inkluzja*, Kraków: Akademia Ignatianum, Wydawnictwo WAM, s. 139–162.
- Turowski J. (2009). *Socjologia. Małe struktury społeczne*, Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL.
- Urry J. (2009). *Socjologia mobilności*, przeł. J. Stawiński, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

## ADRES DO KORESPONDENCJI

Dr Ewa Sowa-Behtane  
Akademia Ignatianum w Krakowie  
Instytut Nauk o Wychowaniu  
e-mail: ewa.sowa@ignatianum.edu.pl

Ewa Agata Sowa-Behtane  
ORCID: 0000-0002-0190-0567  
Jesuit University Ignatianum in Krakow

# Integration of Immigrants into the Host Society: Participation in Traditions, Holidays, Celebrations and Cultural Life

## ABSTRACT

This article presents the problem of immigrant integration in Poland, which was investigated in a 2022 diagnostic survey of 56 immigrants living in Krakow. The respondents were asked about their opinions on participating in Polish holidays and traditions, introducing their Polish friends to the customs and traditions of their culture and participating in Polish cultural life (Polish cinema, theatre, exhibitions and concerts). The analysis revealed that the vast majority of the respondents (approx. 70%–80%) integrate with the host society to a high degree. The vast majority of the respondents (nearly 90%) claimed that they familiarize their Polish friends with their national culture. Sixty-five percent of the respondents claimed that they participate in Polish cultural life very often or often. However, it is still necessary to support this group of immigrants, who have problems with integration, so there is a need to modify integration policies and introduce intercultural education in schools and universities to a greater degree.

## Introduction

Contemporary migration is most often analyzed in the context of globalization. One of the basic rights of participants in the emerging global community is the right to move from one society

### KEYWORDS

integration, immigrants, host society, Polish society, cultural life, traditions, holidays, celebrations

SPI Vol. 26, 2023/1  
e-ISSN 2450-5366

DOI: 10.12775/SPI.2023.1.008en

Submitted: 30.11.2022

Accepted: 13.01.2023

to another and to remain there, at least temporarily, with the rights of the local population and with the possibility of returning without significant loss of one's rights. A derivative of this entitlement is the preservation of one's own culture and participation in various forms of mixed culture that include at least some elements of one's own culture (Urry 2009: 239). Globalization results in a cultural exchange that proceeds much faster than ever before. Immigrants not only learn and adopt elements of the dominant culture in the host society, but they also share their culture. We call this phenomenon interculturalism.

### Social integration of immigrants in the scholarly literature

From the point of view of sociology, integration refers to the processes of unifying components and parts into a single whole. In a society, integration processes include all those interactions between constituent parts or groups that lead to their association, cooperation, adjustment or conflict resolution (Turowski 1993: 129). When referring to integration in the case of host society–immigrant relationships, one usually means integrating a new element into the existing social system, and this integration should take place in such a way that the extended system continues to function harmoniously and effectively (Koryś 2022).

The integration of immigrants requires the host country to create conditions for them to be genuinely included in various areas of social life: normative and legal (the legal status of immigrants), economic (employment), as well as institutional, educational and cultural. In turn, it requires that immigrants recognize the basic values and norms of the new society of residence and to actively engage in social contact, build social ties—including ones outside their ethnic group—and make use of the goods and services made available by the state and its institutions (Plewko 2010: 179).

The most frequently used indicators of social integration are grouped as follows (Ekspertyza 2007: 98–99):

1. those related to the attitude of the majority society towards the immigrant group:

- attitudes of the host society towards the immigrants' participation in various areas of social, economic, cultural and political life
  - the Bogardus social distance scale, which measures the degree to which immigrants are accepted in diverse social roles
  - public attitudes towards immigrants—tolerant and open or closed-minded—and orientation towards assimilation or multiculturalism
  - alienation test, a modified Dean's three-dimensional alienation scale (consisting of three scales exploring powerlessness, normality and isolation)
2. those related to social relationships with the original society:
    - maintaining bonds with the family and friends who remain in the country of origin
  3. those related to social relationships with the host society
    - bonds within the host society: the closest family (husband/wife and children), relations and friends (immigrants or members of the host society)
    - the immigrant's spending of free time with members of the host society and with people of a nationality different to their own
    - the extent of the immigrant's contact at work with residents of the host country and with people of a nationality different to their own
    - marrying members of the host society
  4. those related to participation in social organizations:
    - joining organizations (associations, clubs, faith groups, etc.) of the host society
    - forming and participating in ethnic associations and their orientation towards the society of origin or the host society.

## Methodology of the research

A total of 56 foreigners living in Poland took part in the 2022 study carried out by means of a diagnostic survey with an electronic questionnaire. Half of the respondents (n=28) were women and the other half were men (n=28). The respondents mainly resided in large cities with more than 100,000 inhabitants (n=31, 55.3%) and



medium-sized cities (n=19, 33.9%); only a few lived in villages (n=6, 10.8%). The respondents were aged between 21 and 43 years, and had been in Poland for between 5 months and 13 years. Seventeen people (30.4%) had lived here from 5 to 11 months, 16 (28.6%) from 1 to 2 years, 14 (25.0%) from 3 to 5 years and 9 (16.0%) from 6 to 13 years.

The group of immigrants consisted of Indian people (n=13, 23.2%), Turks (n=12, 21.4%), Ukrainians (n=9, 16.0%), Slovaks (n=7, 12.5%), Egyptians (n=4, 7.1%), Nigerians (n=2, 3.5%), Algerians (n=2, 3.5%), Italians (n=2, 3.5%) and Frenchmen (n=2, 3.5%). The Catholic religion was declared by 9 respondents (16.0%), while the remaining group declared adhering to Protestantism, Islam, Sikhism or Hinduism. The respondents' education was as follows: university degree (35%), incomplete university education (18%), post-secondary education (17%), secondary education (16%) and vocational school (14%).

The research problem was the degree to which the surveyed immigrants integrated into the host society, i.e. the society in Poland. In order to achieve the intended research goal and answer the research question, the following indicators were defined: Participation in Christmas, Participation in Easter, Participation in Polish name days, Participation in Polish birthdays, Participation in Polish weddings, Participation in Polish baptisms, Participation in Polish funerals, Participation in a Mass in a Roman Catholic church, Cultivation of one's national customs and traditions, Making one's Polish friends familiar with customs and traditions characteristic of one's culture and Participation in Polish cultural life (Polish cinema, theatre, exhibitions and concerts by Polish artists).

## Results of the research

An extremely important factor in the integration of immigrants is participating in the traditions of the host country, including festivals and holidays. In Poland, many traditions are connected with Christianity, and especially Catholicism. Those traditions are related to celebrating Christmas, Easter, baptisms, weddings and funerals, which are usually religious ceremonies. However, secular traditions are also celebrated, e.g. birthdays, name days, wedding parties,

St Andrew's Eve, New Year's Eve, "garlands," etc. The respondents were asked whether they participate in Christmas according to Catholic tradition. The answers are presented in Table 1.

**Table 1.** Participation in Christmas

		Frequency	Percentage	Percentage of important ones	Accumulated percentage
<b>Important</b>	<b>once</b>	32	57,1	57,1	57,1
	<b>no</b>	6	10,7	10,7	67,9
	<b>yes, many times</b>	18	32,1	32,1	100,0
	<b>Total</b>	56	100,0	100,0	

Source: own research.

The study shows that as many as 89.3% of the respondents had attended Christmas celebrated in the Catholic tradition at least once; 32.1% of the immigrants had done so more than once and 57.1% exactly once. This results from the fact that a large part of the respondents (almost 60%) had been living in Poland for up to two years.

Another important Polish festival is Easter, so the respondents were asked about their participation in it. The answers are presented in Table 2.

**Table 2.** Participation in Easter

		Frequency	Percentage	Percentage of important ones	Accumulated percentage
<b>Important</b>	<b>once</b>	32	57,1	57,1	57,1
	<b>no</b>	6	10,7	10,7	67,9
	<b>yes, many times</b>	18	32,1	32,1	100,0
	<b>Total</b>	56	100,0	100,0	

Source: own research.

The answer to this question yielded exactly the same data as that for Christmas, i.e. 89.3% of the respondents had participated at least once in Easter celebrations according to Catholic tradition; another 32.1% of the immigrants had attended Easter more than once and 57.1% exactly once.

**Table 3.** Participation in Polish name days

		<b>Frequency</b>	<b>Percentage</b>	<b>Percentage of important ones</b>	<b>Accumulated percentage</b>
<b>Important</b>	<b>once</b>	32	57,1	57,1	57,1
	<b>no</b>	8	14,3	14,3	71,4
	<b>yes, many times</b>	16	28,6	28,6	100,0
	<b>Total</b>	56	100,0	100,0	

Source: own research.

Table 3 shows that the vast majority of the respondents had participated in Polish name days more than once: 57.1% had participated in such an event once and 28.6% did so many times. Very similar answers were obtained for the question about Polish birthday parties (57.1% participated once and 37.5% many times). The results are shown in Table 4.

**Table 4.** Participation in Polish birthday parties

		<b>Frequency</b>	<b>Percentage</b>	<b>Percentage of important ones</b>	<b>Accumulated percentage</b>
<b>Important</b>	<b>once</b>	32	57,1	57,1	57,1
	<b>no</b>	3	5,4	5,4	62,5
	<b>yes, many times</b>	21	37,5	37,5	100,0
	<b>Total</b>	56	100,0	100,0	

Source: own research.

Also, many respondents had participated in a Polish wedding party. This data is shown in Table 5.

**Table 5.** Participation in a Polish wedding party

		Frequency	Percentage	Percentage of important ones	Accumulated percentage
<b>Important</b>	<b>once</b>	32	57,1	57,1	57,1
	<b>no</b>	17	30,4	30,4	87,5
	<b>yes, many times</b>	7	12,5	12,5	100,0
	<b>Total</b>	56	100,0	100,0	

Source: own research.

The majority of the respondents (57.1%) had attended a wedding once, while 12.5% had done so more than once. Very similar answers appeared for the next question, concerning Polish baptisms. In this case, 57.1% of the respondents also declared attending such a ceremony once and 10.7% multiple times. The exact figures are shown in Table 6.

**Table 6.** Participation in Polish baptisms

		Frequency	Percentage	Percentage of important ones	Accumulated percentage
<b>Important</b>	<b>once</b>	32	57,1	57,1	57,1
	<b>no</b>	18	32,1	32,1	89,3
	<b>yes, many times</b>	6	10,7	10,7	100,0
	<b>Total</b>	56	100,0	100,0	

Source: own research.

The respondents were also asked about attending Polish funerals. Their participation was less frequent than in the case of the previous ceremonies. Only 21.4% of the respondents reported that they had attended a Polish funeral once, and 3.6% stated that they had attended more than one. The detailed data is presented in Table 7.

**Table 7.** Participation in a Polish funeral

		<b>Frequency</b>	<b>Percentage</b>	<b>Percentage of important ones</b>	<b>Accumulated percentage</b>
<b>Important</b>	<b>once</b>	12	21,4	21,4	21,4
	<b>no</b>	42	75,0	75,0	96,4
	<b>yes, many times</b>	2	3,6	3,6	100,0
	<b>Total</b>	56	100,0	100,0	

Source: own research.

The majority of the respondents had also participated in a Roman Catholic Mass: 60.7% once and 28.6% many times. The detailed data is presented in Table 8.

**Table 8.** Participation in a Roman Catholic Mass

		<b>Frequency</b>	<b>Percentage</b>	<b>Percentage of important ones</b>	<b>Accumulated percentage</b>
<b>Important</b>	<b>once</b>	34	60,7	60,7	60,7
	<b>no</b>	6	10,7	10,7	71,4
	<b>yes, many times</b>	16	28,6	28,6	100,0
	<b>Total</b>	56	100,0	100,0	

Source: own research.

The data in Tables 1 to 8 shows that the immigrants had participated in Polish traditional holidays and celebrations. Weddings, baptisms and funerals are occasional celebrations, and therefore less frequent than the holidays and celebrations that we celebrate annually.

The respondents were also asked whether, as immigrants living in Poland, they celebrate their national customs and traditions. Almost 80% of the respondents answered “yes,” but about a half of them declared that they also celebrate Polish holidays. The exact data is presented in Table 9.

**Table 9.** Cultivation of one's national customs and traditions

		Frequency	Percentage	Percentage of important ones	Accumulated percentage
<b>Important</b>	<b>rather yes</b>	33	58,9	58,9	58,9
	<b>partially</b>	3	5,4	5,4	64,3
	<b>no</b>	7	12,5	12,5	76,8
	<b>rather no</b>	2	3,6	3,6	80,4
	<b>yes</b>	11	19,6	19,6	100,0
	<b>Total</b>	56	100,0	100,0	

Source: own research.

The integration of foreigners is not only about learning the culture of the host society, but it also involves making one's Polish acquaintances aware of the customs and traditions from the immigrant's culture. The vast majority of the respondents (nearly 90%) claimed that they do so. The details are presented in Table 10.

**Table 10.** Making one's Polish friends familiar with the customs and traditions from one's culture

		Frequency	Percentage	Percentage of important ones	Accumulated percentage
<b>Important</b>	<b>rather yes</b>	32	57,1	57,1	57,1
	<b>partially</b>	4	7,1	7,1	64,3
	<b>no</b>	2	3,6	3,6	67,9
	<b>rather no</b>	2	3,6	3,6	71,4
	<b>yes</b>	16	28,6	28,6	100,0
	<b>Total</b>	56	100,0	100,0	

Source: own research.

Another indicator that was studied, which also has an impact on the integration of immigrants, is active participation in Polish cultural life (Polish cinema, theatre, exhibitions and concerts by Polish artists). 65% of the respondents stated that they very often or often participate in Polish cultural life. The exact data is presented in the table below.

**Table 11.** Participation in Polish cultural life (Polish cinema, Polish theatre, Polish exhibitions, concerts by Polish artists)

		Frequency	Percentage	Percentage of important ones	Accumulated percentage
<b>Important</b>	<b>very often</b>	32	57,1	57,1	57,1
	<b>no</b>	14	25,0	25,0	82,1
	<b>hardly ever</b>	5	8,9	8,9	91,1
	<b>often</b>	5	8,9	8,9	100,0

Source: own research.

### Conclusions: Research results and pedagogical postulates

The research shows that immigrants participate in Polish traditional holidays and celebrations, while at the same time cultivating their national customs and traditions (80%). The vast majority of the respondents (nearly 90%) claimed that they make their Polish acquaintances familiar with their national culture. Likewise, 65% of the respondents said that they very often or often participate in Polish cultural life. It can therefore be concluded that this data confirms the well-functioning process of integration.

Also, in open-ended questions, the respondents described the ways in which they participated in Polish holidays, traditions, celebrations or cultural life. The most common answer was being in a relationship with a Polish partner, who naturally introduced them to Polish family traditions and invited them to participate in various celebrations together.

The results of this research and those first findings can be compared to the study I conducted 10 years ago (Sowa-Behtane 2013), which investigated the opinions of female partners of foreign men living in Poland regarding the integration of their partners. The participants in that study were married (n=32) or unmarried, i.e. cohabiting (n=8). The foreigners about whom their female partners expressed their opinions were Egyptians (n=13), Algerians (n=12), Tunisians (n=4), Indians (n=4), Nigerians (n=2), Turks (n=2) and Moroccan, Iraqi and Australian (n=1 each). The statements indicated that the women's partners had participated in Polish traditional

festivals and celebrations, and that they were also free to practice their religion and beliefs while in Poland (this was confirmed by 75% of the respondents). This research confirms that a partner from the host country is a significant person in introducing an immigrant to the traditions and cultural life of Poland.

In other cases, the respondents pointed to colleagues who took the initiative and invited them to their family homes to celebrate Christmas and Easter together, or invited them to their weddings, wedding parties or the baptisms of their children. Very often it was also employers (especially in large, international corporations) who organised celebrations such as Christmas parties for their employees in order to show foreigners the traditions of the host country. The immigrants commented that they were very keen to participate in such events. Also, various NGOs or local government organizations organize events for immigrants, which involve inviting them to participate in various celebrations with Poles.

Government organizations should also be involved in such activities. As Poland is one of the countries situated in the center of Europe, the subject of integration and dialogue with immigrants is extremely important here; as a host country, we must build integrative environments, bridge the social gaps between groups and counteract prejudice and discrimination. Social integration becomes a key tool in achieving this: it includes social groups from different nationalities, cultures and religions in the host society.

It is important to remember that by supporting immigrants we also help our society create our everyday living conditions. If we leave immigrants to their own devices, the quality of our everyday life will probably be affected in future by likely becoming increasingly multicultural. One of the sources of success in developing Poland's immigration policy is to learn interculturalism and encourage immigrants to actively and subjectively participate in the social life of the dominant culture. At the same time, as a host society, we ourselves should actively participate in their cultural life.



## Bibliography

- Ekspertyza podsumowująca doświadczenia teoretyczne i empiryczne nad społecznym i ekonomicznym wymiarem integracji. Moduł III. Integracja cudzoziemców w Polsce [Expert opinion on theoretical and empirical experiments on the social and economic dimension of integration], Ośrodek Badań nad Migracjami. Uniwersytet Warszawski, Sierpień 2007.
- Koryś I. (2022). *Integracja imigrantów a asymilacja, segregacja i marginalizacja – słowniczek podstawowych pojęć Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji*, [http://www.enigma.wsb.pl/debata/download/integracja\\_imigrantow.pdf](http://www.enigma.wsb.pl/debata/download/integracja_imigrantow.pdf) [access: 12.12.2022].
- Plewko J. (2010). “Warunki integracji imigrantów ze społeczeństwem przyjmującym w wybranych krajach Unii Europejskiej,” *Roczniki Nauk Społecznych*, vol. 2, no. 38, pp. 157–180.
- Sowa-Behtane E. (2013). “Integracja cudzoziemców w Polsce w opiniach ich życiowych partnerek,” in B. Grochmal-Bach, A. Czyż, A. Skoczek (eds.), *Segregacja, integracja, inkluzja*, Kraków: Akademia Ignatianum, Wydawnictwo WAM, pp. 139–162.
- Turowski J. (2009). *Socjologia. Małe struktury społeczne*, Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL.
- Urry J. (2009). *Socjologia mobilności*, trans. J. Stawiński, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

## ADDRESS FOR CORRESPONDENCE:

Ewa Sowa-Behtane  
 Jesuit University Ignatianum in Krakow  
 Institute of Educational Sciences  
 e-mail: ewa.sowa@ignatianum.edu.pl